

Üniversite : **İstanbul Kültür Üniversitesi**
Enstitü : **Lisansüstü Eğitim Enstitüsü**
Anabilim Dalı : **Psikoloji**
Programı : **Klinik Psikoloji**
Tez Danışmanı : **Dr. Öğr. Üyesi Ezgi ÖZKAN**
Tez Türü ve Tarihi : **Yüksek Lisans - Ocak 2026**

ÖZET

ÇOCUKLUK ÇAĞI TRAVMALARI İLE SOSYAL KAYGI BOZUKLUĞU ARASINDAKİ İLİŞKİDE ERKEN DÖNEM UYUMSUZ ŞEMALARIN ARACI ROLÜ

Yeşim Beşli

Bu çalışma, çocukluk döneminde maruz kalınan travmatik yaşantıların sosyal kaygı üzerindeki etkisini ve bu süreçte erken dönem uyumsuz şemaların ne derece aracı rol üstlendiğini belirlemek amacıyla yürütülmüştür. Araştırmanın örneklemini 18-45 yaş (Kadın 189; Erkek 113) aralığındaki 302 yetişkin oluşturmaktadır. Veri toplama sürecinde katılımcılara Sosyo-demografik Bilgi Formu'nun yanı sıra Çocukluk Çağı Travmaları Ölçeği, Young Şema Ölçeği – Kısa Form 3 (YSQ-SF3) ve Liebowitz Sosyal Kaygı Ölçeği uygulanmıştır. Çalışmanın bulguları, çocukluk döneminde yaşanan travmatik deneyimlerin sosyal kaygı düzeyiyle anlamlı biçimde ilişkili olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca erken dönem uyumsuz şemaların, çocukluk çağı travmaları ile sosyal kaygı arasındaki ilişkide kısmi bir aracı rol üstlendiği belirlenmiştir. Bu sonuçlar, travmatik yaşantıların sosyal kaygıyı hem doğrudan hem de erken dönem uyumsuz şemalar üzerinden dolaylı biçimde etkilediğini göstermektedir. Araştırmadan elde edilen bulgular, erken dönem uyumsuz şemaların sosyal kaygının ortaya çıkışı ve sürdürülmesinde önemli bir psikolojik süreç olduğuna işaret etmektedir. Bu doğrultuda, sosyal kaygıya yönelik psikoterapötik müdahalelerde yalnızca belirtilere odaklanmak yerine, çocukluk çağı travmaları ve bu travmalarla ilişkili şemaların ele alınmasının klinik açıdan önemli olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çocukluk çağı travmaları, sosyal kaygı bozukluğu, erken dönem uyumsuz şemalar.

University : **Istanbul Kültür University**
Institute : **Institute of Graduate Studies**
Department : **Psychology**
Programme : **Clinical Psychology**
Supervisor : **Asst. Prof. Dr. Ezgi ÖZKAN**
Degree Awarded and Date : **Master's Thesis – January 2026**

ABSTRACT

THE MEDIATING ROLE OF EARLY MALADAPTIVE SCHEMAS IN THE RELATIONSHIP BETWEEN CHILDHOOD TRAUMA AND SOCIAL ANXIETY DISORDER

Yeşim Beşli

This study aimed to examine the effect of traumatic experiences during childhood on social anxiety and to determine the extent to which early maladaptive schemas play a mediating role in this relationship. The sample consisted of 302 adults aged between 18 and 45 years (189 women, 113 men). Data were collected using a Sociodemographic Information Form, the Childhood Trauma Questionnaire, the Young Schema Questionnaire–Short Form 3 (YSQ-SF3), and the Liebowitz Social Anxiety Scale. The findings indicated that traumatic experiences in childhood were significantly associated with levels of social anxiety. In addition, early maladaptive schemas were found to partially mediate the relationship between childhood trauma and social anxiety. These results suggest that traumatic experiences influence social anxiety both directly and indirectly through early maladaptive schemas. Furthermore, the findings highlight that early maladaptive schemas constitute an important psychological process in the development and maintenance of social anxiety. Accordingly, the results underscore the clinical importance of addressing childhood trauma and trauma-related schemas in psychotherapeutic interventions for social anxiety, rather than focusing solely on symptom reduction.

Keywords: Childhood trauma, social anxiety disorder, early maladaptive schemas.